

Διοικητικό Οικονομικό Δίκαιο

Επαγγελματική ελευθερία: Περιορισμοί (στην πρόσβαση στο επάγγελμα και την άσκησή του)

Ευγ. Β. Πρεβεδούρου

Τμήμα Νομικής Σχολής Α.Π.Θ.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Άδειες Χρήσης

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό υπόκειται σε άδειες χρήσης Creative Commons.
- Για εκπαιδευτικό υλικό, όπως εικόνες, που υπόκειται σε άλλου τύπου άδειας χρήσης, η άδεια χρήσης αναφέρεται ρητώς.

Χρηματοδότηση

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στα πλαίσια του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.
- Το έργο «Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης» έχει χρηματοδοτήσει μόνο τη αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Εισαγωγή στο μάθημα και επανάληψη

Οι περιορισμοί της επαγγελματικής ελευθερίας βάσει της νομολογίας

- Τι περιλαμβάνει η επαγγελματική ελευθερία (ελευθερία επιλογής του επαγγέλματος και ελευθερία του τρόπου/τόπου/χρόνου άσκησης του επαγγέλματος)
- ΣτΕ 598/1953: α) Η επαγγελματική ελευθερία δεν κατοχυρώνεται κατά τρόπο απόλυτο στο Σύνταγμα αλλά παρέχεται στον νομοθέτη η αρμοδιότητα για λόγους γενικότερου κοινωνικού συμφέροντος να θεσπίζει γενικούς κανόνες για τη ρύθμιση, εξ αντικειμένου και κατά τρόπο εξυπηρετικό του κοινωνικού συνόλου, της άσκησης της ελευθερίας β) Ανήκει στη ρυθμιστική αρμοδιότητα του νομοθέτη η επιβολή απαγορεύσεων και υποχρεώσεων
- ΣτΕ 4665/1988: Οι περιορισμοί του δικαιώματος της επαγγελματικής ελευθερίας είναι επιτρεπτοί εφόσον τάσσονται κατά τρόπο γενικό και αντικειμενικό και δικαιολογούνται από αποχρώντες λόγους δημοσίου ή κοινωνικού συμφέροντος. [Η αρχή της επαγγελματικής ελευθερίας αποτελεί τον κανόνα και κάμπτεται μόνο όταν προβλέπεται ρητά ή όταν προκύπτουν σαφώς από νόμο ή κανονιστική πράξη συνταγματικώς θεμιτοί περιορισμοί ή απαγορεύσεις.] Το επάγγελμα του οστεοπαθολόγου-χειροπράκτη
- Αξιοποίηση, από το ΣτΕ, της θεωρίας των βαθμίδων (νομολογιακή κατασκευή του γερμανικού Bundesverfassungsgericht): η ελευθερία επιλογής και άσκησης του επαγγέλματος αποτελούν θεμελιώδες δικαίωμα που τελεί υπό την επιφύλαξη της ρυθμιστικής εξουσίας του νομοθέτη. Η έκταση της εξουσίας του νομοθέτη είναι ευρύτερη όταν πρόκειται να ρυθμίσει την άσκηση του επαγγέλματος. Τα όρια του περιορισμού της επαγγελματικής ελευθερίας είναι δαβαθμιστέα ανάλογα με το αν αφορούν την ελευθερία επιλογής ή την ελευθερία άσκησης. Ανάλυση των επιμέρους πτυχών. Υποκειμενικές και αντικειμενικές προϋποθέσεις άσκησης της ελευθερίας (πρόσβασης στο επάγγελμα) (επιτρεπτή η πρόβλεψη υποκειμενικών προϋποθέσεων ενώ αντικειμενικών μόνο εφόσον εξυπηρετείται σπουδαίο κοινωνικό αγαθό).

(συνέχεια)

- Αποκλίσεις του ΣτΕ από την ανωτέρω θεωρία. Απαίτηση για αντικειμενικότητα του περιορισμού. Συνάφεια περιορισμού με τον επιδιωκόμενο σκοπό. Εφαρμογή της αρχής της αναλογικότητας.
- ΣτΕ 2112/1984: γενέθλια απόφαση για την εφαρμογή της αρχής της αναλογικότητας. Ιστορικό απόφασης. Υποκειμενικός περιορισμός (απαίτηση πτυχίου για άσκηση καλλιτεχνικής δραστηριότητας). Απαίτηση για άμεση εσωτερική συνάφεια του περιορισμού προς το αντικείμενο και τον χαρακτήρα του επαγγέλματος.
- Αξιολόγηση συνταγματικότητας αντικειμενικού περιορισμού (συμπλήρωση ορίου ηλικίας και ανάκληση άδειας φαρμακείου). Αντισυνταγματικός ο περιορισμός γιατί δεν εξυπηρετεί σκοπό δημοσίου συμφέροντος. Παραδείγματα που εφαρμόζουν αυτή τη συλλογιστική (πρόβλεψη ανώτατου ορίου ηλικίας για μηχανικούς και δικηγόρους).
- ΟλστΕ 3827/1997: Η συμπλήρωση ορίου ηλικίας ως λόγος εξόδου από το επάγγελμα. Δικαστικοί επιμελητές.

Νομολογία για τους περιορισμούς στην επαγγελματική ελευθερία

- **ΣτΕ 413/1993: Θέσπιση ορίου ηλικίας για την εγγραφή στο βιβλίο ασκούμενων δικηγόρων**

Σκοπός του περιορισμού (μείωση του υπερβολικά μεγάλου αριθμού των δικηγόρων) και αξιολόγησή του από το δικαστήριο. Μειοψηφία: διαφορετική ερμηνεία του σκοπού του νομοθέτη.

- **ΣτΕ 1431/2005: Όριο ηλικίας για την πρόσληψη δικηγόρων με σχέση έμμισθης εντολής σε ΝΠΔΔ**

Επανάληψη της συλλογιστικής της νομολογίας του ΣτΕ.

- **ΣτΕ 1357/2006: Πρόβλεψη του νόμου για έκδοση υπουργικής απόφασης (κανονιστική πράξη) σχετικά με το ωράριο της λειτουργίας των πρατηρίων υγρών καυσίμων.**

Ο περιορισμός της άσκησης του επαγγέλματος (ως προς την τήρηση υποχρεωτικού ωραρίου λειτουργίας) δεν δικαιολογείται από σκοπό δημοσίου συμφέροντος. Μειοψηφία: συνταγματικός ο περιορισμός γιατί δικαιολογείται από την ανάγκη οργάνωσης της κοινωνικής και οικονομικής ζωής με τρόπο που να εξασφαλίζει καλύτερους όρους για τους εργαζομένους κ.ο.κ.

(συνέχεια)

- Νομολογία για την πρόσβαση στο επάγγελμα του φαρμακοποιού: πληθυσμιακά κριτήρια και απόσταση μεταξύ φαρμακείων

-ΣτΕ 2110/2003 και ΟλΣτΕ 3665/2005: Ανάλυση της απόφασης. Πληθυσμιακά κριτήρια για την χορήγηση άδειας ίδρυσης φαρμακείου. Αξιολόγηση του σκοπού του ισχύοντος (κατά την εκδίκαση της διαφοράς) νόμου (:οικονομική βιωσιμότητα υπαρχόντων φαρμακείων και δημόσιας υγείας). Ιδιαιτερότητα του συγκεκριμένου επαγγέλματος (συνδυασμός επιχειρηματικής και επιστημονικής δραστηριότητας). Αντισυνταγματικότητα της ρύθμισης (εφαρμογή της αρχής της αναλογικότητας. Ειδικές γνώμες (συγκλίνουσες με την πλειοψηφία). Μειοψηφία.

-ΟλΣτΕ 229/2014

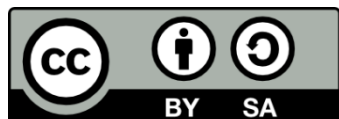

Τέλος Ενότητας

Επεξεργασία: <Β. Τσιγαρίδας>

Θεσσαλονίκη, <31.03.2013>

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ